

TRELLEBORGS KOMMUN
trelleborgs.kommun@trelleborg.se

2023-03-03

1 (19)

Dnr- SI 2022:7252

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Klagstorps skola i Trelleborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Klagstorps skola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Klagstorps skola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för lärarna att samverka i högre grad oberoende ämne.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **4 september 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:7252) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Klagstorps skola* leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp skillnader i resultat mellan flickor och pojkar

och att rektorn i vissa avseende leder och styr ett jämställdhetsarbete. Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna och obehöriga lärare får en planerad introduktion. Vidare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen men lärarnas förutsättningar för samverkan är begränsad och skiljer sig utifrån vilket ämne lärarna undervisar i.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan. Av intervju med lärare, elevhälsan, rektorn och av inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Analysarbetet som genomförs sker kontinuerligt under läsåret och inkluderar lärarna och leds av skolledningen med stöd av förstelärare och utvecklingsledare. Uppföljningen sker på ett flertal sätt såsom nulägeskonferenser, verksamhetsbesök, genom skolans lärplattform, medarbetarsamtal och rektors deltagande vid möten och olika råd på skolan samt i spontana sammanhang. Vid till exempel nulägeskonferenser, som sker fyra gånger per läsår, diskuterar rektorn tillsammans med skolans elevhälsa och lärare elevernas progression och kunskapsresultat, både på grupp- och individnivå. Inför mötet har berörda lärare förberett ett underlag som berör kunskapsutveckling, social utveckling, elevers närvaro, anpassningar och särskilt stöd samt eventuella förutsättningar som behöver justeras. Lärarna beskriver att kunskapsbedömning görs fyra gånger per år utifrån bestämda veckor och därefter görs analyser som lärarna tillsammans med förstelärare och skolledning arbetar med på studiedagar. Uppföljningen omfattar omdöme, betyg, alla årskurser och ämnen och även utifrån kön och även förutsättningar för klasserna.

Granskningen visar vidare att rektorn, utifrån analysen av skolans resultat, fördelar resurser efter behov samt planerar och genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder. Av inskickad dokumentation framgår att skolan utifrån analys identifierat behov av att utveckla en likvärdig undervisning som bygger på ett formativt förhållningssätt. De främsta åtgärderna som genomförts är den gemensamma lektionsstrukturen, ett förtydligande av förstelärarnas utvecklingsuppdrag samt riktade observationer av undervisningen. Detta har gett positiva resultat på undervisningens utformning samt elevernas kunskapsbedömningar i årskurs 1–5. Vidare framkommer i intervju med rektorn och lärare att skolan i sin senaste ämnesanalys identifierat behov av att utveckla ämnet matematik, främst inom en årskurs. Rektorn har styrt speciallärarens uppdrag till att observera undervisningens upplägg och innehåll samt stödja i undervisningen med syfte att identifiera orsakerna till elevernas lägre kunskapsresultat. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp skolans värdegrundsarbete i undervisningen. Av intervju

med lärare och rektorn framgår att rektorn genom en brett kartläggningsmaterial, observationer samt via elevhälsan försäkrar sig om att lärarna aktivt arbetar med värdegrund i undervisningen. Både rektorn och lärarna berättar att revidering av skolans plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier ger en god insyn hur lärarna arbetar. Rektorn har identifierat att skolan i sitt värdegrundsarbete ska arbeta med fokus på rasism, respekt, hbtq och religionsfrihet.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp skillnader i resultat mellan flickor och pojkar och att rektorn i vissa avseende leder och styr ett jämställdhetsarbete. Av intervju med rektorn, lärare och av inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp och analyserar skillnader i kunskapsresultat utifrån kön samt har samtal med lärarna vad de gör om de ser skillnader. Rektorn tar även reda på hur lärarna arbetar med jämställdhet i undervisning genom verksamhetsbesök, enkäter och samtal. När rektorn uppmärksammar att enskilda lärare behöver stöd i jämställdhetsarbetet inventerar rektorn behov av åtgärder tillsammans med lärare och elevhälsan. Lärare berättar att det sker samtal utifrån att klasserna har ojämn fördelning mellan pojkar och flickor samt att jämställdhetsarbetet ingår i till exempel skolans plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier och skolans plan för studie- och yrkesvägledning. Exempelvis berättar lärarna att de medvetet i undervisningen tar upp jämställdhet genom olika övningar och aktiviteter som behandlar olika övningar och aktiviteter som behandlar exempelvis kvinno- respektive mansdominerade yrken. Eleverna berättar att det inte spelar någon roll vilket kön du har utifrån lärarnas undervisning och bemötande. Eleverna beskriver också att de vuxna samtalar om jämställdhet genom filmer och program samt att de har diskussioner om allas lika värde och rättigheter. Visserligen framkommer det i lärarintervjuerna delade uppfattningar om i vilken utsträckning rektorn leder och styr ett medvetet jämställdhetsarbete på skolan. En del lärare uppfattar att det inte sker samtal i så hög grad gällande jämställdhetsarbete medan andra lärare anser att det sker ett arbete som rektorn leder och styr. Exempelvis har rektorn initierat diskussioner i arbetslagen utifrån att öka personalens medvetenhet kring jämställdhet i undervisning. Rektorn har även riktat kompetensutveckling kring differentierad undervisning vilket har bidragit till ökad likvärdighet i klassrummet oberoende kön. Av inskickad dokumentation framgår dock att rektorn utifrån analys styrt riktade åtgärder mot framför allt pojkar i en årskurs, avseende extra anpassningar och särskilt stöd, för att se till att flickor och pojkar får samma förutsättningar i utbildningen.

Rektors ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna samt att obehöriga lärare får en planerad introduktion. Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att det finns många stöddokument som förtydligar arbets- och förhållningssätt och att rektorn har olika sätt att aktualisera dessa genom till exempel gemensamma studiedagar. Detta leder till att lärarna har god kännedom om vilka arbets- och förhållningssätt som finns och hur skolan arbetar i olika avseenden med olika frågor. Det handlar till exempel om skolans ordningsregler, trygghetsarbete, hur elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras samt rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns rutiner för nyanställda och obehöriga lärare. Förstelärare är mentor till obehörig lärare och stödjer bland annat vid bedömning. Vid nyanställning finns även en vardagsmentor som stöd. Enligt lärarna finns det en bra introduktion som nyanställd på skolan, oberoende om hen är obehörig eller inte.

Vidare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen men lärarnas förutsättningar att samverka är begränsad och skiljer sig utifrån ämne. Rektorn försäkrar sig om att lärarna lär av varandra genom sitt deltagande i pedagogiska forum, observationer och genom den pedagogiska utvecklingsgruppen som består utöver rektorn av biträdande rektor, förstelärare och två verksamhetsutvecklare. Enligt vissa lärare har lärarna observerat varandra utifrån ett kollegialt lärande med fokus på hur man inleder och avslutar en lektion eller utifrån ett specifikt önskemål samt att återkoppling därefter har getts. Enligt rektor och lärare är kommunens övergripande satsning på särbegåvade barn ett stort kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Utbildningens upplägg bygger på att lärarna prövar olika saker i undervisningen och att det sker ett erfarenhetsutbyte mellan lärare. Även om det framgår av intervju med lärare, rektorn och inkommen dokumentation att det finns återkommande forum för samverkan är lärarnas förutsättningar för samverkan begränsad. Rektorn beskriver att lärarna är ensamma i sin årskurs och att man som lärare måste tänka på att man har andra kollegor i andra klasser att samverka med. Dock berättar lärarna att samverkan försvåras på grund av att det är få lärare på skolan och att den gemensamma tiden som finns avsatt för samverkan inte räcker till. Lärarna beskriver att de driver sin undervisning själv men att de kan vända sig till en kollega vid funderingar och få stöd. I Skolinspektionens enkät för vårterminen 2022 skattar pedagogisk personal på Klagstorps skola lägre inom området *samverkan av undervisning* jämfört med övriga medverkande skolor i riket. Vidare beskriver lärare att några av dem är ensamma lärare i sina ämnen och har således ingen att samverka med även om det finns stöd i kollegiet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa förutsättningar för lärarna att samverka i högre grad oberoende ämne.

Granskningen visar att lärarnas förutsättningar för samverkan är begränsad utifrån att den gemensamma tiden för samverkan inte är tillräcklig samt att lärare som är ensamma i att undervisa i ett ämne inte har någon annan lärare att samverka med.

Enligt 2 kap. 9-10 §§ skollagen ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet samt besluta om sin enhets inre organisation. Av läroplanen framgår vidare att rektorn som pedagogisk ledare och chef över lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att organisera verksamheten så att lärarsamarbete gynnas, oberoende ämne. Rektorn behöver ha en helhetssyn kring skolans utvecklingsarbete och dess samverkan, så att alla kompetenser som behövs finns med i arbetet. Det handlar också om att lärarna kontinuerligt avsätter utvecklingstid och ser till att det är elevernas utveckling som är i fokus vid sådana möten. För att det ska kunna ske är det viktigt att rektorn ger lärarna förutsättningar att kunna samverka med varandra, särskilt att beakta de lärare som är ensamma i sina ämnen. Forskning visar att framgångsrika skolor kännetecknas av att det finns en funktionell organisering av lärarnas arbete där de kan samarbeta avseende undervisning. Detta samarbete kan till exempel innebära att lärare planerar tillsammans och att lärare delar med sig av övningar/ uppgifter. I verksamheter där ett fåtal lärare undervisar är det viktigt att rektorn ser till att det finns sammanhang för samverkan för att bredda och fördjupa lärarnas kompetens, exempelvis genom ökad samverkan andra skolor. Rektorn bör därmed på ett medvetet sätt sätta samman olika forum för pedagogiska samtal, då samverkan är en viktig förutsättning för lärarna ska kunna utveckla sin profession och sitt lärande.

¹ Förordningen (SKOLF 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.8 Rektorns ansvar

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där mål och syfte tydliggörs. Lärarna ger ett aktivt lärarstöd som leder eleverna framåt i deras kunskapsutveckling. Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana elevernas efter deras förutsättningar och behov. Undervisningen innehåller också naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Granskningen visar också att lärarna planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna gör eleverna delaktiga i sitt eget lärande genom att låta eleverna reflektera och använda olika inlärningsstrategier.

Målfokuserad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där mål och syfte tydliggörs. Av samtliga intervjuer samt av inkommen dokumentation framgår att skolan arbetat fram en gemensam lektionsstruktur där syfte, mål och arbetsprocess tydliggörs för eleverna utifrån ålder och mognad. Exempelvis beskriver både elever och lärare att mål och syftet med undervisningen synliggörs genom samtal, bildspel eller genom en detaljerad planering för varje arbetsområde som finns i skolans digitala plattform. Eleverna säger att de vet vad de ska lära sig i de olika ämnena och att lärarna ofta kopplar syftet till elevernas intresse och framtida yrke. Lärarna säger att de förklarar mål och syftet med undervisningen genom att till exempel ställa frågor som ”vad har jag för användning av detta och varför är det bra att kunna det?”. Av intervju med lärarna framgår att skolans lärare använder en gemensam grundstruktur och bildstöd för att skapa trygghet hos eleverna, men att den gemensamma strukturen anpassas utifrån aktuell elevgrupp som respektive lärare undervisar i. Av intervjuer med lärare samt lektionsobservationer framgår att det i undervisningen finns en variation mellan flertalet olika arbetssätt och

arbetsformer. Flertalet av de observerade lektionerna har ett logiskt flöde där undervisningen är välbalanserad utifrån att lektionens innehåll och arbetsprocessen är anpassad utifrån lektionens tidsomfång. Eleverna får möta olika arbetssätt såsom lärarledd genomgång, kortare filmvisning, laborativa övningar, skapande aktiviteter samt arbetsformer såsom par, grupp och enskilt. Lärare berättar att den detaljerade planeringen ligger till grund för val av metoder och arbetssätt i kombination med elevernas delaktighet att påverka undervisningen. Vidare berättar vissa lärare att de avslutar lektioner genom att relatera till målen för dagens lektion samt berättar vad som kommer ske på nästa lektion. Lärare berättar att de stämmer av om eleverna förstår vad de har gjort under en lektion genom att i slutet ställa frågor som eleverna får svara på genom att använda tumme upp eller ner utifrån frågor som läraren ställer, vilket även sker vid lektioner som Skolinspektionen observerar.

Vidare visar granskningen att elevernas ges ett aktivt lärarstöd. I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer flera exempel på aktivt lärarstöd i form av förtydligande instruktioner i helklass, individuell återkoppling och stödfrågor, vilket även sker vid flertalet tillfällen under Skolinspektionens lektionsobservationer. Lärarna stödjer eleverna genom att röra sig i klassrummet och ställer fördjupade frågor eller andra typer av frågor för att bibehålla eleverna engagemang för skolarbetet samt leda eleverna vidare i sin utveckling. Exempelvis berättar eleverna att lärarna stödjer dem i skolarbetet genom att de förklarar på ett nytt sätt eller ger olika ledtrådar om man som elev inte skulle förstå en uppgift. Eleverna är tydliga i intervjun med att läraren inte ger svaret utan stödjer för att man som elev själv ska komma på en lösning. Av flertalet av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna stödjer elever, oberoende om de påkallar uppmärksamhet eller inte, utifrån att de uppmärksammar alla elever när de rör sig aktivt i klassrummet.

Stimulans och utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana elevernas efter deras förutsättningar och behov. Av intervju med elever, lärare och rektorn framgår att lärarna använder metoder och strategier för att anpassa undervisningen på både individ- och gruppnivå. Exempelvis används individanpassade program på elevers lärvätyg, arbetsuppgifter med olika svårighetsgrader och digitala läromedel med tillgång till såväl lättläst text som mer avancerad text inom samma arbetsområde. Enligt rektorn kan lärarna uppleva att det är svårt att utmana samtliga elever men säger att skolans digitala material gör det lättare för lärarna att differentiera undervisningen. Elevhälsan beskriver att eleverna introduceras tidigt i digitala verktyg vilket är en fördel utifrån att kunna anpassa undervisningen med hänsyn till individers kunskapsnivå och behov. Elevhälsan beskriver att det finns en utmaning i att anpassa

undervisningen när skolan är liten och bemanningen av lärare är begränsad säger rektorn att det sker omfördelning av resurser.

Lärarna använder naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer med elever, lärare samt lektionsobservationer framgår att lärarna aktivt arbetar med att ge eleverna positiv bekräftelse, både individuellt och i grupp, säger uppmuntrande ord och ger beröm i både skrift och tal. Lärarna bidrar med att skapa inre motivation hos eleverna genom att lärarna sätter in skoluppgifter i ett för eleverna angeläget sammanhang som eleverna har ett stort intresse av eller livet utanför skolan. Exempelvis berättar eleverna att lärarna gör roliga uppgifter vilket leder till intresse för skolarbete samt att lärarna skapar motivation genom att variera olika arbetssätt och uppgifter. Lärare beskriver att de vill göra undervisningen rolig och intresseväckande samt få eleverna att förstå att deras kunskaper kan användas utanför klassrummet. Vidare beskriver lärarna att de arbetar med att ha ett klassrumsklimat där man får göra fel, bjuda på sig själv och skratta, både som barn och vuxen. Eleverna berättar att lärarna peppar och uppmuntrar dem samt ger tips hur man kan ta sig an en uppgift, exempelvis nämner någon elev att om hen tycker skoluppgiften är svår så stödjer lärare med en uppmuntrande kommentar. Vid lektionsobservationer framgår att lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att lärarna säger att eleverna kan och att de ska tro på sig själva.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärarna planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Av intervju med elever, lärare, rektorn, lektionsobservationer och av inkommen dokumentation framgår att lärarna planerar och utvärderar undervisningen genom att elevernas synpunkter tas omhand och används i den fortsatta planeringen av arbetet. Exempelvis berättar lärarna att de för samtal med eleverna om vad eleverna kan och vad de vill lära mer av gällande ett nytt ämnesstoff, hur eleverna vill arbeta samt vilka redovisningsformer som fungerar bäst utifrån vad som ska bedömas. Enligt elever och lärare får eleverna reflektera över undervisningen med viss regelbundenhet genom att lärarna ställer frågor kring vad de lärt sig, vad de har fått ut av dagens lektion och om något skulle kunna göras annorlunda till nästa gång. Eleverna lyfter delar som de upplevt varit mindre bra och lärarna säger att det är viktigt att eleverna förklarar hur det kan bli bättre ur elevernas perspektiv. Lärarna och rektorn berättar att utöver utvärderingar på lektioner som exempelvis frågor, tumme upp och ner, exitticket och samtal får eleverna även utvärdera undervisningen i samband med utvecklingssamtal.

Granskningen visar vidare att lärarna gör eleverna delaktiga i sitt eget lärande genom att låta eleverna reflektera och använda olika inlärningsstrategier. Av intervju med elever och lärare framgår att lärarna i sin undervisning har ett sådant innehåll där svaren inte alltid är på förhand givet. Exempelvis berättar eleverna att de får diskutera frågor utan givet svar i grupp och att de får prova att hitta olika lösningar på samma problem. Av lektionsobservation framgår att eleverna får söka svar på frågor med hjälp av olika typer av källor och värdera dess tillförlitlighet. Lärarna berättar att skolan aktivt arbetar med studieteknik med fokus att elever lär sig på olika sätt. Exempelvis har eleverna fått prova olika metoder som tankekartor, skriva anteckningar under tiden någon pratar, öga-handträning, göra något praktiskt i syfte att veta vilken metod som är bäst för respektive elev. Lärarna beskriver att de tränar eleverna att reflektera över hur de lär sig i vardagen och har även regelbundna avstämningar med eleverna. Skolinspektionens enkät från vårterminen 2022 visar att elever i årskurs 5 på Klagstorps skola skattar högre på områdena *kritiskt tänkande* och *inflytande* än medverkande skolor i riket.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero. Arbetet för att skapa trygghet sker på ett medvetet sätt genom kartläggningar och ett främjande och förebyggande arbete och åtgärder vidtas vid behov.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero. Det finns gemensamma utgångspunkter i arbetet som lärare, representanter för elevhälsan och rektor berättar om som till exempel skolans gemensamma struk-

tur i klassrummet, att lärarna känner varandras elever och att skolans personal har inställningen att alla elever är allas elever. För att upprätthålla en god studiero vidtar lärarna ändamålsenliga åtgärder vilka är väl kända för eleverna. Både elever och lärare beskriver att lärarna vid minskad studiero använder strategier som tillsägelser, räknar tyst. Av samtliga intervjuer och av inkommen dokumentation framgår att eleverna är delaktiga i arbetet med att skapa studiero vilket gör det enklare för eleverna att upprätthålla studiero. Exempelvis utvärderar eleverna studieron i klassrummen genom smileysymboler eller genom att göra tumme upp eller ner. Eleverna får komma med förbättringsförslag hur studieron kan bli bättre i sina klasser och lärarna har samtal med eleverna för att medvetandegöra dem vad studiero är och att ljudnivån kan skilja sig beroende på vilken aktivitet som genomförs. Eleverna är delaktiga i arbetet med att utforma skolans ordningsregler liksom konsekvenstrappan genom klass- och elevråd. Skolinspektionens enkät från vårterminen visar att elever i årskurs 5 på Klagstorps skola skattar högre på området *studiero* än medverkande skolor i riket. Emellertid framgår det av skolans *kvalitetsrapport* för läsåret 2021/2022 att skolan genomfört en kompletterande enkät till Skolenkät för att få en bredare bild. Uppföljningen visar att elevernas upplevelse av studiero i klassrummen varierar och hela rektorsområdet har valt att fokusera på studiero i sitt förbättringsarbete, vilket även ingår i Bildningsnämndens effektmål för 2022. I intervju med eleverna framkommer att de kan koncentrera sig på sitt skolarbete men att det kan förekomma tillfällen då studiero minskar.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att arbetet för att skapa trygghet sker på ett medvetet sätt genom kartläggningar och ett främjande och förebyggande arbete och åtgärder vidtas vid behov. Av samtliga intervjuer och av inkommen dokumentation framgår att skolan överlag är en trygg miljö för eleverna. Skolinspektionens enkät från vårterminen 2022 visar att elever i årskurs 5 på Klagstorps skola skattar högre på området *trygghet* än medverkande skolor i riket. Eleverna berättar att skolan är trygg och ger exempel på att de vuxna tar hand om dem, de vuxna reder ut konflikter som uppstår och att lärarna frågar eleverna vad som känns tryggt på skolan och vad som känns mindre tryggt. Eleverna berättar också att det finns rutiner som används vid förflyttningar till och från matsalen, vuxna som är rastvärdar och det finns planerade rastaktiviteter vilket bidrar till trygghet. Lärarna säger att elevernas åsikter och upplevelser bland annat kartläggs genom kommunens och skolans enkäter och att skolans elevhälsa är delaktig i trygghetsarbetet. Utöver enkäter används underlag från utvecklingssamtal, klass- och elevråd samt en omfattande analys av kränkingsanmälningar. Skolan har genom kartläggning och analys identifierat otrygga platser såsom omklädningsrum, toaletter och raster. Skolan har vidtagit åtgärder såsom ökad bemanning, tillsyn vid otrygga platser samt har till exempel köpt in ett rörelseprogram och anställt en socialpedagog med

uppdrag att organisera rastaktiviteter för att öka tryggheten ytterligare på skolan. Enligt rektorn och lärarna arbetar de med att skapa färre stunder under skoldagen då eleverna inte vet vad de ska göra och som leder till bättre trygghet. Vidare berättar rektorn och skolan genomför gemensamma aktiviteter för att alla elever ska vet vem alla samt har återupptagit fadderverksamhet efter pandemin.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella ämnesprov i syfte att identifiera eventuella avvikelser och för diskussioner med lärarna. Granskningen visar vidare att rektorn verkar för att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar men att lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg är delvis begränsade.

Diskussion och analys inför/av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella ämnesprov i syfte att identifiera eventuella avvikelser och för diskussioner med lärarna. I intervju med rektorn och av inkommen dokumentation framkommer att rektorn analyserar eventuella skillnader mellan årskurser, kön, ämnen och lärare samt resultaten på nationella ämnesprov jämfört med slutbetyg. I rektorns analys framgår till exempel att majoriteten av elevernas betyg i ämnet engelska motsvarade elevernas resultat på nationella ämnesprov men vid de fall då elever fått ett högre betyg än resultatet på nationella ämnesprov söker rektorn förklaringar till avvikelser genom att exempelvis ta del av bedömningsunderlag för eleverna. I analysen av relationen mellan nationella ämnesprov och betyg framgår också att rektorn väger in elevers anpassningar som används i ordinarie undervisning inte fått nyttjas i enlighet med

riktlinjer för de nationella ämnesprovns regelverk. Rektorn har identifierat goda resultat i engelska över tid och lyfter förstelärare kompetens som en bidragande förklaring. Rektorn säger också att lärarnas omdömen är jämnare i de yngre åldrarna jämfört med årskurs 4 och 5 som har mer variation, vilket rektorn tror påverkas av övergång mellan stadierna. Vidare framgår av intervju med lärare, rektorn och av inkommen dokumentation att skolan generellt har stigande kunskapsresultat. Rektorn nämner förklaringar som systematik, att lärarna vet vad som förväntas av dem och vad som ingår i deras läraruppgifter samt skolans arbete med elevers delaktighet i skolarbetet. Rektorn återkopplar sina analyser till samtliga lärare och det sker även individuell återkoppling. Lärarna beskriver att de får ta del av rektorns analys och enligt vissa lärare efterfrågar rektorn förklaringar till varför fördelning av betyg och omdöme ser ut som det gör.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar men att lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg är delvis begränsade. Av intervju med lärare, representant för elevhälsan, rektorn och inkommen dokumentation framgår att rektorn ser till att lärarna använder Skolverkets kartläggnings- och bedömningsstöd och screeningmaterial i samtliga årskurser och i vissa årskurser genomförs kartläggningar och analyser i samarbete med skolans speciallärare. Skolan har en gemensam digital plattform där lärarna fyra gånger per läsår gör bedömningar av elevernas kunskaper enligt tre nivåer samt om underlag saknas. Bedömningarna används som underlag i skolans nulägeskonferenser. I intervjuer med lärare och rektorn samt av inkommen dokumentation framkommer att rektorn sett till att nationella ämnesprov sambedöms av lärarna på skolan och att det finns möjlighet att sambedöma med lärare från rektorsområdets andra skola. Rektorn har också sett till att lärarna arbetat med förändringarna i Läroplanen för grundskolan (Lgr22) avseende bedömning och betygsättning tillsammans med lärare på rektorsområdets andra skola. Av intervju med lärare framgår dock att det är svårt att diskutera bedömningar utifrån brist på tid. För lärare inom praktisk estetiska ämnen är det svårt att säkerställa likvärdiga omdömen och betyg då några av lärarna är ensamma i sitt ämne samt är verksamma både i skolan och i fritidshem, vilket påverkar deras möjlighet att exempelvis delta vid möten. Rektorn uppger att de behöver skapa bättre förutsättningar för sambedömning i syfte att kvalitetssäkra omdömen och betyg och att de idag har ett bättre system generellt för klasslärare jämfört med lärare som undervisar i de praktisk estetiska ämnena. Rektorn berättar att sambedömning är svårt för lärare som undervisar i de praktisk estetiska ämnena och att det tidigare fanns ämnesnätverk för kommunens lärare. Lärarna beskriver vidare att

även om rektorn har en intention att skapa förutsättningar för samverkan kring bedömning och betygsättning så är det svårt att hitta gemensam tid. Även rektorn säger att det är en utmaning att hitta tid för samverkan, då fokus legat på andra delar och att det är ett utvecklingsområde.. Lärarna beskriver också behovet av fler pedagogiska diskussioner kring bedömning för att driva arbetet framåt och att sambedömning bör vara schemalagt i form av kalendarium. Lärare beskriver att hen upplever att ansvaret hamnar på den enskilda läraren att själv söka upp någon annan lärare för att stämma av sin bedömning. Rektorn beskriver att det vid nulägeskonferenser sker diskussion gällande bedömning och att den pedagogiska utvecklingsgruppen som består av rektorn, biträdande rektor, förstelärare och verksamhetsutvecklare har ansvar för att dessa diskussioner förs i arbetslagen. Rektorn berättar vidare att skolledning har en viktig roll att stödja lärarna i sin myndighetsutövning vid betygsättning och ger exempel på individuella samtal som skett med betygsättande lärare utifrån den samlade bedömningen. Rektorn berättar också att förstelärare har ett uttalat uppdrag att stödja obehöriga vid bedömning och betygsättning. Kommunens pågående satsning mot särskilt begåvade barn är en åtgärd för att förbättra arbetet med sambedömning och betygsättning, men enligt rektorn kanske inte lärarna upplever det så.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Granskningen visar att lärarnas förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg i form av diskussioner och sambedömning är begränsade då att alla lärare inte har möjlighet att delta och det sker inte i alla ämnen..

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Det framgår även av läroplanen att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen och att skolans resultat följs upp och utvärderas mot kriterierna för bedömning av kunskaper och betygsriterierna². Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid för sambedömning och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid

² Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.7 Bedömning och betyg samt 2.8 Rektorns ansvar

betygsättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma elevprestationer.³ Mot denna bakgrund rekommenderar Skolinspektionen rektorn att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Ett sätt att göra detta kan vara genom att rektorn ser till att alla lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygsättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Rektorn bör också aktivt följa upp lärarnas gemensamma arbete med att kvalitetssäkra bedömningarna genom att exempelvis delta i möten där lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner vid möten som utvecklingsledare ansvarar för med syfte att diskutera bedömning och betygsättning eller utforma tydliga mötesstrukturer. Vidare skulle också ett utbyte kunna ske mellan olika skolor där diskussioner och analyser kan bidra till att lärarna utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskriterierna vilket därmed kan främja en likvärdig och rättvisande bedömning av elevernas kunskaper. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala. Arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg kan med fördel samordnas med arbetet med det utvecklingsområde som beskrivs under område 1.

På Skolinspektionens vägnar

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Sandra Andersson

Föredragande

Signerat av: Sandra Andersson

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lundin medverkat.

³ Skolverket (2022): Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område

granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13 december – 14 december samt genomförde digitala intervjuer den 15 december. Besöket genomfördes av utredare Maria Lundin och Sandra Andersson .

Klagstorps skola tillhör rektorsområde Smyge/Klagstorp i Trelleborgs kommun. Skolenheten har förskoleklass och årskurs 1-6. Årskurs 1-6 består av cirka 113 elever. Rektorn är förutom rektor på Klagstorps skola även rektor för en annan skola och två förskolor. Rektorn har delegerat verksamhetsansvaret för årskurs 1-6 samt fritidshemmet till en biträdande rektor. Utöver detta finns en biträdande rektor för förskola samt förskoleklass. Rektorn har varit anställd sedan ett år tillbaka och biträdande rektorn sedan augusti 2022.